

Chvála mudrců a knih

Neobvyklá chvála mudrců a knih, která vyzdvihuje jejich nesmrtelnost, je zaznamenána hieratickým písmem na papyru Chestera Beattyho IV pocházejícím z doby Ramessovců (okolo roku 1190 př. Kr.). Papyrus, který je nyní uložen v Britském muzeu v Londýně (č. 10 684), zveřejnil A.H.Gardiner, *Hieratic Papyri in the British Museum, Third Series: Chester Beatty Gift*, London 1935.

- (1) Ti učení písaři
z pradávných dob,
kteří předpověděli budoucnost!
Jejich jména jsou věčná,
(5) ačkoli sami odešli - když naplnili své životy -,
a všichni jejich potomci jsou zapomenuti.

- Nepostavili si pyramidy z mědi
se stélami ze železa,
nezanechali po sobě dědice -
(10) děti, které by vyslovovaly jejich jména.
Zanechali však dědictví v knihách
naučení, které sepsali.

- Z papyrového svitku si učinili kněze předčitatele,
písařská paleta je milujícím synem,
(15) naučení jsou jejich pyramidami,
rákosové pero je jejich dítětem,
vyhlazená plocha jejich manželkou.
Velcí i malí
jsou jim dětmi,
(20) neboť písař je jejich vůdcem.

Jejich brány a paláce se rozpadly,

- jejich zádušní kněží odešli,
jejich stély jsou zasypány,
jejich hrobky zapomenuty.
- (25) Jejich jména se však uvádějí společně s knihami,
které sepsali za svého života.
Krásná je vzpomínka na jejich tvůrce:
je trvalá a věčná!
- Buď také písařem a uvědom si,
(30) že tvé jméno bude proslulé jako jejich!
Prospěšnější je kniha než vytesaná stéla,
než pevná stěna hrobky.
Knihy zastupují chrámy i pyramidy
v srdci toho, kdo vyslovuje jejich jméno.
- (35) A je skutečně prospěšné i na pohřebišti,
když jméno tvůrce zůstává v ústech lidí!
- Člověk hyne, jeho tělo se obrací v prach,
všichni blízcí odcházejí;
avšak kniha ho připomíná
- (40) ústy toho, kdo z ní přednáší.
Prospěšnější je kniha než vystavěný dům,
než hrobka na západě,
je hodnotnější než palác,
než stéla v chrámu.
- (45) Je někdo takový jako Hardžedef?
Je snad druhý Imhotep?
Není mezi námi žádný takový jako Nefertej
nebo Cheti, nejpřednější ze všech!
Připomeňme jméno Ptahemdžehutiho
- (50) nebo Chacheperreseneba!
Je snad druhý Ptahhotep,
vyrovná se někdo Kairesovi?
- Tito mudrci předpověděli budoucnost;
to, co vyšlo z jejich úst, se také stalo.
- (55) Našlo se to v jejich výpovědích
zaznamenaných v jejich vlastních knihách.
Děti jiných se staly jejich dědici,
jako by to byly jejich vlastní děti.
I když jsou sami skryti, jejich moc se přenáší na všechny,
- (60) kteří čtou jejich naučení.
I když odešli a byli zapomenuti,
jejich knihy je stále připomínají.